

Գլխուորագրութեան ներկայ հրատապ
նդիմութիւնը մէջ առնելու չէ ի հարկէ հի-
ւաքներու թէլ պէտք էր որ զինուո-
թագրութիւնք Քանի որ եղածը եղած է,
մասնաւոր թէլ մենք էինք տանիւն ու-
նիք պնդողներ որ զինուոր երկմեք,
նիք է որ երկրին զինուորապետն օ-
րէնքերուն կա տարելուպէս հազարաւորնք
կատարենք պարտքերնս, քանի որ
այսինքն պատգամութեան գործը մն-
էր պահանջէ մեր անձին գնով ծառա-
նք իրեն :

Որինքն բուցարձակ է որ զինուորական
 առաջադեմների բարձր օրինական տրամա-
 ռոն թիվներուն պետք է հաղորդենք և
 արգենք զանոնք անթերի կարգապահու-
 թեամբ, ցայտույտ համար թէ հայր իր
 անթերիքը սկսելու գործին մէջ Նաբիշևե

Սնդիրը գինուոր երկալու համար
 քրնական տարիք ունեցողներու մասին
 է, Անոնք արդէն գինուոր են :

խաղաղ առաջ օրերի զանազան բաներ որ ընդ-
հանուր հապշտակի մը մէջ կը շփոթուին
և անորոշ հայ ազգը յազման կը մտա-
նեն, բաւական յատակ ու լուսաւոր չըլ-
լալով զինուորապետութեան օրէնքին կարգ
մը կէտերը :

կեզած հրամաններու և հրահանգներու համաձայն զինուորագրութեան ցուցով ստեղծ կը հետապնդուի: Տեղ տեղ սկսած են երէն իսկ պաշտօնապէս զէնքի տակ լոյկ ոչ-իսլամ ԳՏՏոցները, իւր պարտքան է մահաւանդ ամենէն ուսելի յուզման և շրիթութեան մատուցող հայ մարտիկները:

Առկէ տաւջ Պատրիարքարանի կողմէ
նոյն իսկ նախօրոյ զահլհնեալու օրով
Գաղթիներ մատուցուած էին 29էն մինչև
15 տարեկաններու զինուորագրութեան
ինդիրը ձեղելու և կոյ խնդիրը եկող զա-
տող զահլհնեալու և Պատրիարքարանի
մէջէն առանց վերջնական լուծում մը
գտնելու միջև ընտրած ձգձգուած միա-
շահ է տակաւին, հալածանքի անոյր որ
կառավարութիւնը ժամանակ ժամանակ
կըրպա խնդիրը արժարժուած է, վստա-
նացեցած է որ խնդիրին մեղի նպատա-
նոր լուծում մը պիտի տրուի, մինչդեռ
այսօր միսթարները և անոնք որ զինուո-
րագրութեան զուգակները կը պատրաս-
տեն կառավարութեան և Պատրիարքա-
րանի զտակներէն ինչն սովորա-
նութեան չի դուրսըր:

Մուկինեհրու խնդիրն ալ վերջնապէս
ստուգուած տակաւին . չի գիտցուիր
թէ որո՞նք մուին պիտի նկատուին և ո՞-
րո՞նք ոչ :

Նոյն բանը պէտք է ըսել գալիւրներու
և ուսուցիչներու գինու որակը լինեան
խնդրուն մասին :

Ու աւելին կայ տտկաւն Մայրաքա-
ղաքն և զաւառննրու մէջ գտնուած են
վաշտեաններ, որոնք ձեռքերին վկա
յական ունեցող հայ ուսուցիչները բռնած
և զինուոր զրկած են և երբ իրենց դի-
տողութիւն եղած է թէ հայ ուսուցիչը
կառավարութեան օրէնքներուն համեմատ
կատարաւորութիւն չէր թէ, իրենց պա-
ռախարանուած է թէ անոնց վերականնե-
րը վարկիկն վաւերացուած վն:

Ան զինուորագրութեան որէնքին մէջ
 Ժընապէս ու վճռապէս չի ճշդութեամբ
 ասմաններ և երևոյթներ, որոնք սրտա-
 բեկում և յուզում լստաջ կը բերեն, հա-
 ժողովուրդին մէջ ։

Երբեմն դիրար կը հակասեն կառա-
վարութեան կարգ մը այսպէս առկախ և
դեռ վիճելի մնացած խնդիրներու հան-
դէպ զինուորապետութեան հետապնդող
պաշտօնէից արարքները, քանի որ մէկին
միւսին չեն ու ընելիքէն տեղեկութիւն հոսի
կրէ արը:

29-ին միջև 45 տարեկան երու եռգլալմաները կը չափուանուին: Մինչդեռ նախարարական ժողովը միտ կողմէն կը լայտարարէ թէ այդ (սեղոր) մասն տոտուին ու է որոշում չէ արուած և մասնատուող թէ այդ (սեղոր) ոչ-խալմաներուն ալ չի վերաբերիլ: Փախի որ անոնք իրենց զինուորական տուրքերը կանոնադրապէս լծաբերով հարկադրուած ալ չեն կրնար ըլլալ թէ տուրք տալու և թէ միևնոյն ժամանակ զինուորազորուէլու: Պէտք չէ՞ ի նկատի առնել թէ այդ տարիքան ընդհոգեղներ նախ որ բնառախիք կողմէն Դ անոր ամբողջ ծախարթիւնը իրենց վրին վրայ կը կրեն, և եթէ արտօր զին

ուր որ ալ երթան, իրենց ցնտանիքը նայող ներ չուրին։ Լուիէ զատ 293-ն մինչև 45 տարեկանները եթէ անխիտապէս զննուոր ալ երթան, ինչ օգուտ կրնան տալ ըստ ներկէն քանի որ զինուորական մարզային հակէ բացարձակապէս անտեղիտիլ են և ոչ միայն պատերազմի զաշտին վրայ խրու նուաղ աւելորդ բեռները պիտի զստնան, այլ և թնդանօթներու համար միայն միտ պիտի նախալին իրենց անհարակ մարմնները։ Լաւ է՞ որ ասոնք միային ի ընց տեղերը և գոնէ իրենց գործերով ու առտուրներով զրադուրով իրենց ընտանիքները պահեն և նոյն իսկ իրենց պատերազմի գացող եղբայրներուն ընտանեաց օգտակար հաղիմանային զանոնք նայելով ու կերակրելով։ Պատերազմայլ ըսելով եթէ բոլորը պատերազմի գալ տը զրկուին, ո՞վ պիտի նայի անոնց հետ մնացող անոնք ու անտիրական ընտանիքները։ Նոյն իսկ ուսուցիչները, զպլրները երբ պատերազմի կը զրկենք, եթէ ինկատի նոյն իսկ չառնուի որ անոնք գինուորական մարզանքներու անվարմ ըլլալով պիտի երթան նոյն իսկ հայրենասիրութեան համար գոհուն ալ, տակաջն ո՞վ անոնց տեղը պիտի ըռնէ, ինչ վարձարաններն ու եկեղեցիներն ալ փակենք ինչ է զինուոր պիտի տանք եղբր։

խօսք չունինք, թող ժողովեն, որպա-
 կուզեն, այն զինուորացուները, որոնք զին-
 ուորագործվեան օրինաւոր սարիքին մէջ
 են, Բայց երկիրը ամայացնել ու քանդե-
 լու հաւատար Բան մըն է զինուոր զրկել
 ռադիոյնքի անվարժ աշխատանք ձեռքե-
 լը, որոնք քաղաքներու մէջ միակույ
 միայն իրենցմովոր պիտի կրեակրեն, այ-
 ն ուղղակի կամ անուղղակի պիտի կե-
 րակրեն նաեւ տն բանակը որ պատերազ-
 մի դաւար կը զրկուի Ո՛ր պիտի բանա-
 կին անհրաժեշտ եղող հացը, միւս, բան-
 Գարեղէնը, հագուստեղէնը, կոշիկն ու մէ-
 խօսքով պարենեղէնը պատրաստէ, դուրս-
 աէ՞ն պիտի բերուին անոնք, թէ նորսէ՞
 պիտի հայթայթուին Պատերազմի դաշտի
 զինուորը միայն ռազմամթերքներով չէ որ
 կրնայ կուտիլ, կուտելու համար փոր-
 կուշտ ալ ըլլալու է և միւր քաղաքներու
 մէջ միացողները պիտի ըլլան անոնց փո-
 րը կշտացնողները, որպիսի ալ կառավա-
 րութիւնը հարուստ ըլլայ, Խնչ կործէ զը-
 րասը, երբ հաց պատրաստող չկայ, զի-
 յիկ կարող չիլալ և կուտելու քացող կր-
 ուորը մէկ ձեռքով հաց չինել ու մի-

ձեռքով զննողի արձակել չի կրնար»։
Գոնջ հայերեն գլխուսոր տառուելու պա-
րադային նկատի առնուելու էին կարգ մը
պայմաններ ալ։ Ունեցա զիտենք թէ հայ-
տենիւրէն շատերը զանազան պատճառ-
ներով այսօր տեսակ մը ամալացած վի-
ճակ ունին։ Շատերը քարղերէն ու կտա-
րածներէն զլուսնին առած վիտաւ ին-
հետաւոր տեղեր։ Ունանք ոչ միայն իրենց
այլ և իրենց եղբոր ու քրոջ և կամ մէկ
մեքանաւորին տունն ալ նայելու տարիպաւա-
նէն։ Տուներ կան որոնց մէջ նոյն իսկ այր-
մարդ չէ մնացած և կամ դեռահաս տա-
տանի մըն է որուն ուսերուն ծանրացած
է տունը նայելու հոգը։ Մէկ խոսքով որ-
բերով, այրիներով և ձերերով հարուստ
եղող Հայ ազգը տուններ ունի, որոնց մէջ
գտնուող մէկ վատտակաւորի ձեռքը կը
նային տանըրը։ Ու հիմա երբ այդ մէկէն
ալ կը զրկուին անոնք, ալ ո՞վ պիտի նա-
յի գիրենք։ Այդ տունները կրկին պիտի
չառալայնաւորն, չի որբանաւն իրենց միակ-
ցածաւնէր գլխուսոր զրկելով։ Գոնջ այդ-
պիսիներուն խնայուելու էր։

Կը յսենք նոյն իսկ թէ մեր երկրին մէջ
կարգ մը մոլեռանդ տեղեր լսելով որ Խա-
լաթեալու և Եւրոպացի Գրիստանաներու
միջև կ'ուր ծագած է, կուզեն եղբւր որ
առթիթէն օգտուին և խլրտաւոր հանձնե-
նորէն խլրտաւ և քրիստոնէի միջև խոտ-
ալթխան և ջարդի խոտքեր հանելով և Լի-
տանայէն այդպիսի լուրեր հասած են և կը
վախճուի թէ այդպիսի անհանգիստ շար-
ժումներ ուրիշ տեղեւ ալ երևին գուցէ
երկրին խոտնակ վիճակէն օգտուի և Բ-
րեւոյ չար զիտաւորութիւնները կ'առարկը
տակաւին շատ մը ամբլ մարդերու առ-
հետեւն է, ևս որովհետեւ այդպիսի չարա-
ածախթեանց ատեն մենք միշտ քաւու-
թի հոտն նոխազ դառնալու համար կարծես
սահմանուած ազգ մըն ենք, գուցէ մենք
լլանք նորէն աւաճողը և վստահ ենք որ
կատալաւորութիւնը այս պարագան ալ ի-
նկուրի կ'առնէ և հայոց տւենորուն պաշտ-
պատութեանը համար հարկ եղածը մաս-
մանակակ կը խորհի և Լատուի չընէ, եթէ
պատերազմի մը պարագայէն օգտուելով
մեր երկրին մոտ ղ ոյժերը ջարդ մըն ալ
կազմակերպեն, ինչպէս որ խոտքերը կը
լան եղբւր Լատանայի մէջ, որուն մենք չենք
ուզեր հաւատալ, այն ատեն ո՞րը կը հաս-
նի հայոց վիճակը և ո՞ր կը հասնի երկ-
րին միջակա ալ...

G. B.

Կիրակի օր զօրանոցի հրտապարակին վերադառնալիս Ինթիհատի կողմէ կազմակերպեալ մի թիւի վր տեղի ունեցաւ, որու միջոցին բաւական թիւով հետադուրեւ ձառեր արտասանեցին, բանախօսութիւններ րրին և մին պատերազմը չատագութեց, ուրիշ վր Կերկրի դաւնագրին 23րդ յօդուածին կի բարկութիւնն զէմ խօսեցաւ և որոշեալ մը հետզհետեցին եպարքոսին, իբրև միթիւն կին արդեանքը:

Այս կազմակերպություններու մասին ըսելիք մը չունիմ, այս միթիկներն իրար պատասխաններն են Պալկապուրի, Սերպուրի և միւսներու կազմակերպած միթիկներուն բնակչութեան լծնք ետ չգլխի մնայլից անտեղծ:

Ասոնք ամենն աղէկ, բայց սա 23րդ
յօդուածը չենք ուզեր, չենք ընդունիլ
լսելն ու անոր դէմ ճոռումարանիլն ին
պիստի յլլելու . . . :

Դեռ խելքերնիս գլուխնիս չեկա՞ւ
չորս տարիէ ի վեր ըրածնիմ չբաւե՞ց

Ելեր ինք նոյն քաղաքականութիւնը ջատագովելու, նոյն ուղղութեամբ ժողովուրդն առաջնորդելու, աւելի ճիշդ պիտի ըլլայ իթէ ըսեմ սխալ ճամբուն մէջ զնելու, պարզ խօսելով զրգոցելու, օրուան նախաարարութեան ղէմ որ միայն պիտի կրնայ երկիրը վերելք, եթէ փրկուելու կարելիութիւն կայ:

Ինչ է ուզածին, ինչ է փափաքած-
նիս չորսէք տիարք Լիթիհատականք, Յորս
պոյնի չափոր ցոյց տուիք չորս տարին
ի վեր, հասցուցիք զործերն այն վիճակին
մէջ ուր այսօր կ'ըտնուին և զեռ գոռն
չէք, զեռ երեք էք հայրենասիրութիւն
ճախելու, դուք որ հայրենասիրութեան
ինչ ըլլալն պէտք էիք ուսնել և ապա այս
երկրին ճակատադիրը վարելու ելնել,
ախոհս, ախոհս շնոր յօղուածք չէք ու-
զելու եղբոր, իրաւ, հապա ինչ կուզէք,
չլսէ՛ք, երկրին կարծանու՛մը կուզէք,
քայքայու՛մը, թէ իսպառ կորուստոր ...

Մարդ անխելք և չովէն ըլլալէն ետք
այսպէս ըլլալու է ահա, խռոր խռոր
ջարդելով գործ չլինեալ, երբ մանաւանդ
ջարդուելիքը չայ չէ... այլ խօսք և
գործ... :

Փոխանակ ոգուտ քաղելու եւրոպա-
կան համաձայնութենէն, որ վերջապէս
վազմուած կ'երբի և փոխանակ թողնելու
որ դաշինքը երբց ճամբայ մը բռնէ խնդ-
րոյն մէջէն ելնելու և բարենորոգմանց
յարմարագոյն գետին մը գտնելու, ինչ"ու
էլենք անոր զործր զժուաբացելու և
անտեղի բանաձևներով ժողովուրդը, տը-
ղէտ և անապայ ժողովուրդը գրգռե-
լու ... :

Բնդհակառակն հասկցնենք այդ ժողովուրդին որ ինքն ալ մարդու պէս ապրելու, իրոյ բնութեան էակ մը կեանքն վայելիլու համար պէտք է որ այս ներկիրս բարենորոգումներու ենթարկուի, գիտեն ճշդութիւն, արդարութիւնն իշխէ, պատեալ, ինչքի ապահովութիւնն տիրէ և աստիք վրայու համար ներկայ ընթացքով չենք կրնար ապրիլ տաւ երկուսն մէջ։

Բառ չէ՝ որքան որ իբրև անասուններ
ապրեցանք ու կ'ապրինք, ինչք՞նչ հաս-
կցնենք այս ողբոտ ժողովուրդին որ թա-
նական էակի մը հետ տարբեր և անա-
սունի մը հետ տարբեր կերպով կ'վար-
ձակեն այն աղբյուրն որ-միք այսօր աշխարհի
մեկատուացիքը կ'վարեն:

Փոխանակ առնալը հասկցնելու, փոխանակ երկրին արդի վիճակը պարզելու և փոխանակ այս ընթացքով մեր զենկի կորուստ զինվել բացատրելու, ելնել բաւրեւորութեանը չենք ուզեր ճանել, իրաւոր Թուրքիոյ մէջ միայն կարելի է տեսնել այս տեսակի արտայայտութիւններ և տնայնութիւններ . . . :

ԿԵՆՍԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ ՄԸ

Անիրաւ չեն Պատրիարքարանը ներկա-
յացնող այն Մետրապոլիտներն որոնք մեր
Յ0-45 տարեկան ազգակիցներու զինուո-
րազրուիժան խնդրոյն համար նազրմ վա-
յայն զրաւոր պատասխան կուզեն:

Վարչապետին, Պատերազմական նո-
խարարին, Կուսակալներուն քերականքի և
տնօրէջ հաստատումները պատկանեալ զին-
ւորական գրասենեակներու վրայ ազդե-
ցութիւն բանեցնելու չեն զօրեր :

Այս պատճառաւ չատ մը նահանգին
բու մէջ 30-40 տարեկանները զէնքի տակ
կը կոչուին։ Այս պատճառաւ որոշեալ

ԱՊԱՀՈՎ ԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

Ուրեմն պէտք է ընդունիլ ու եւ է ԲՕԼԻՍ իոր չէ խմբագրուած ի նպատակ ապահովագրեալին եւ չէ երաշխաւորուած առաջնակարգ ընկերութենէ մը:

1. ՆՈՐ ԲՕԼԻՍԸ

Տարեկան շահաբաժիններու վճարումով, որ կոչուող իր ապահովագրեալներուն ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ

ԷՔԻԹՈՒՄԸ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎ ԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ,

ՏԱՐԱԿՈՅՍ ԶԿԱՅ ՈՐ ԻՏԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎ ԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Է ԱՊԱՀՈՎ ԱԳՐԵԱԼԻՆ ՀԱՄԱՐ

Եւ իրօք անժխտելի է առանց սեղմումի որ կը նախատեսէ պատերազմի վտանգը առանց յաւելուածական վճարումի, որու փոխատուութեան արժէքները, ի հարկին Բօլիսին վերագնուածը, բոլորն ալ արձանագրուած եւ երաշխաւորուած են ԷՔԻԹՈՒՄԸ՝ ի նոր Բօլիսին մէջ:

2. ԷՔԻԹՈՒՄԸՆ 50 ՏԱՐՈՒՆԷ Ի ՎԵՐ ԳՈՑՈՒՄԻՆ ՈՒՆԻ

ԷՔԻԹՈՒՄԸՆ ԻՐ ՓԱՆՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՐ ՈՒՆԻ ԱՐԵԼԻ ԳԱՆ 500,000 ԸՆՏԱՆԻՔ ՎՃԱՐԱՄԷ ԻՐ ԱՊԱՀՈՎ ԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ԵՐ ԿԱՄ ԱՆՈՆՑ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԵՐՈՒՆ 3'671.000.000 ՄԷ

ԻՐ ACTIFԸ 1910 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31ԻՆ ՀԱՍԱԾ Է	2.564.000.000 ֆր.բ.
ՈՐՈՎ ԱԻԵԼՑԱԾԸ ԻՐ PASSIFԻՆ ՎՐԱՅ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ	441,000,000 ֆր.բ.
1909ԻՆ ԻՐ ԱՊԱՀՈՎ ԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ՎՃԱՐԱԾ Է ԻՐ ԶԱՀԱՐԱԺԻՆ	49,000,000 --
1910ԻՆ -- -- -- -- --	55,000,000 --

Հասարակութեան առջև այս առաւելութիւններով ներկայացող ընկերութեան մը պէտք է գիմել անշուշտ՝ ապահովագրեալ ու եւ տիրանալու համար Բօլիսի մը, որ խմբագրուած ըլլա՛յ գերազանցօրէն նպատակաւոր պայմաններով եւ ըլլա՛յ միանգամայն ամենէն առատաձիգներ:

ԻԶՄԻՐԻ. ՇՐՋԱԿԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՐՇԻՊԻՂԱԳՈՍԻ
ԿՂԶԻՆԵՐՈՒ ԸՆԴՀ. ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻԶ

Լ. ԵՒ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

Բաւաւժ Նազարեք Պալմաքան 33, 35, 37